

Veselības aprūpes finansēšanas likuma mezgglu punkti

9.10.2017

Dr. med. Romualds Ražuks

Saeimas Sabiedrības veselības apakškomisijas vadītājs

LU MF pasniedzējs

Krilovam ir fabula par
līdaku, vēzi un gulbi.

Katrs no viņiem vezumu
vilka savā virzienā.

Tas ir stāsts par rīcību
bez vienota mērķa,
bez kopējas stratēģijas.

Ko var sadalīt katru gadu?

- Pēc budžeta sagatavošanas diskusijām par atbalstāmajām jaunajām politikas iniciatīvām (JPI) un citiem prioritārajiem pasākumiem tika sagatavoti priekšlikumi atbalstīt finansējumu:
 - **80** miljonu eiro apmērā 2018. gadam,
 - **?** miljonu eiro apmērā 2019. gadam.
 - **?** miljonu eiro apmērā 2020. gadam.
 - Veselības aprūpē iztrūkstoša nauda (vismaz līdz Lietuvas līmenim) – **300** miljonu eiro.

Salīdziniet!

80 miljoni un 300 miljoni

Kur dabūt papildus naudu veselībai?

Atbilde – Obligāta valsts veselības apdrošināšana

- Universāla – maksa visi, par tiem, kuri nevar, maksa valsts;
- Taisnīga – iemaksas atkarīgas no ienākumiem;
- Solidāra – piesaiste sistēmai nav atkarīga no iemaksu lieluma un apdrošināšanas stāža.

Izcilais latviešu ārsts un viens no Trešās Atmodas ideologiem profesors **Ilmārs Lazovskis** sava runā Latvijas Tautas frontes 1.kongresā 1988. gada 8. oktobrī šādi atbildēja uz jautājumu, kāda sistēma varētu izbeigt hronisku nabadzību veselības aprūpē: “Ievērojot agrāko gadu labo pieredzi, par tādu jāuzskata apdrošināšanas medicīna, ko Latvija sauca par slimokašu sistēmu”.

M. Kučinskā valdības deklarācija

128. Izstrādāsim obligātas veselības apdrošināšanas sistēmas modeli, nosakot veselības obligāto iemaksu bāzes avotu un likmes apmēru.

129. Pārskatīsim veselības aprūpes pakalpojumu tarifus un samaksas nosacījumus, nosakot valsts apmaksāto pakalpojumu grozu. Pēc Latvijas nodokļu sistēmas izvērtējuma izskatīsim iespēju palielināt veselības nozares finansējuma proporciju no IKP.

21.02.2017

“Rīta Panorāmā”:

“Veselībai 2018 gadā
nepieciešams paredzēt
100-200 miljonus..”

“...Konkrētais modelis tiks
saistīts ar sociālajām
iemaksām. Veselības
apdrošināšana tiks saistīta
ar sociālajām iemaksām,
lai varētu redzēt”.

Obligātas veselības apdrošināšanas maksājumi Eiropas valstīs % no bruto algas

Country	Contribution as % of brutto salary	Who pays	
		Employer	Employee
Croatia	16	8	8
Bosnia & Herzegovina	15	7,5	7,5
Germany	14,9	7,0	7,9
Slovakia	14	10	4
France	13,55	12,8	0,75
Czech Republic	13,5	9	4,5
Estonia	13*	13	0
Slovenia	12,92	6,56	6,36
Cyprus	12,6	6,3	6,3
Romania	10,7	5,2	5,5
Lithuania	9	3	6
Poland	9	0	9
Hungary	8,5	4	4,5
Bulgaria	8	60%	40%
Austria	7,5	3,55-3,75	3,6-3,95
Netherlands	6,9	-	6,9

Kas mainīsies Latvijas iedzīvotāju dzīvē?

Algas saņēmēji, kas maksā nodokļus parastā kārtībā vismaz no minimālas algas neērtības nesajutīs.

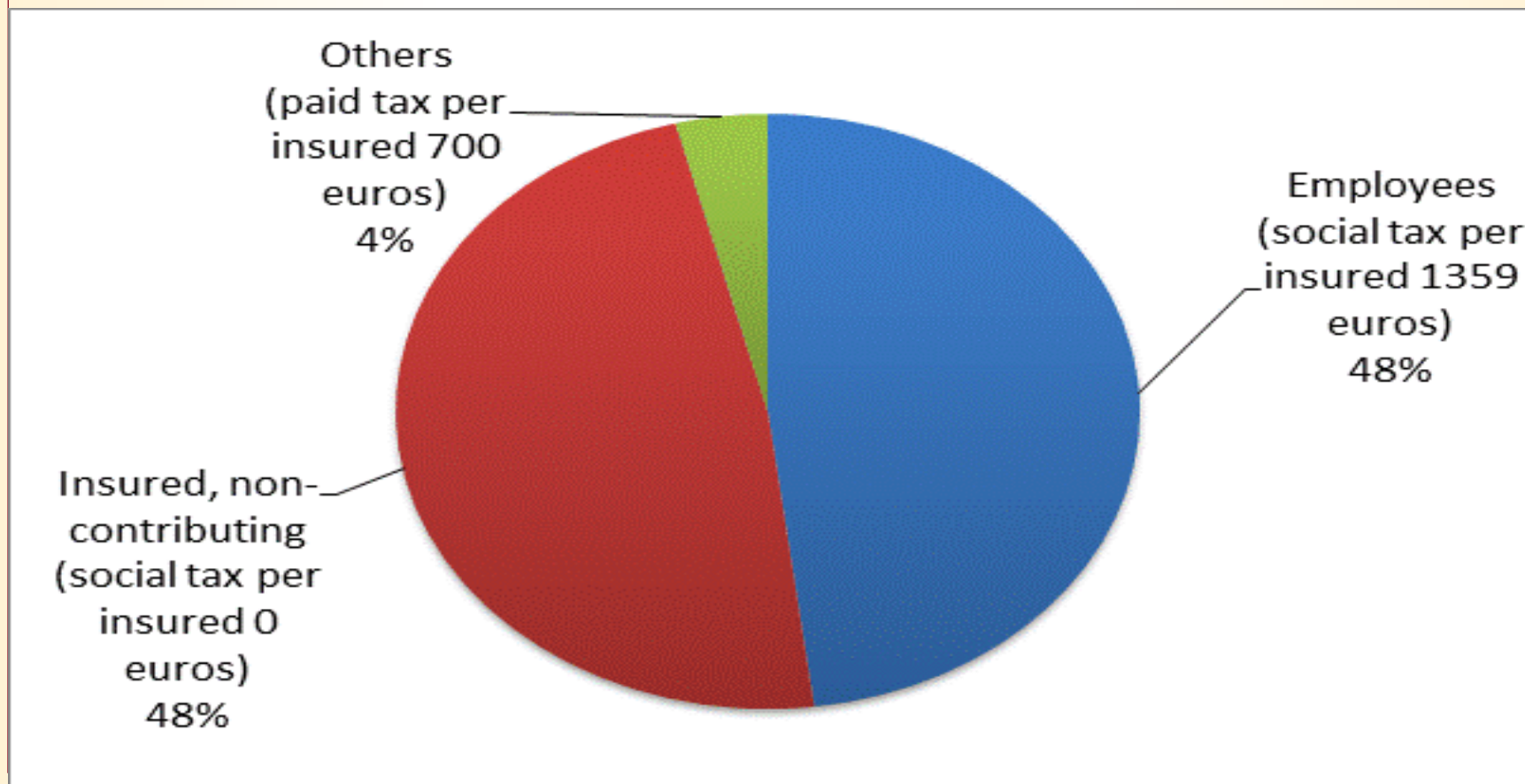
Gūstošiem ienākumus citāda veidā būs jāpāriet parastajā nodokļu režīmā vai jāapdrošinās.

Atbrīvotas kategorijas

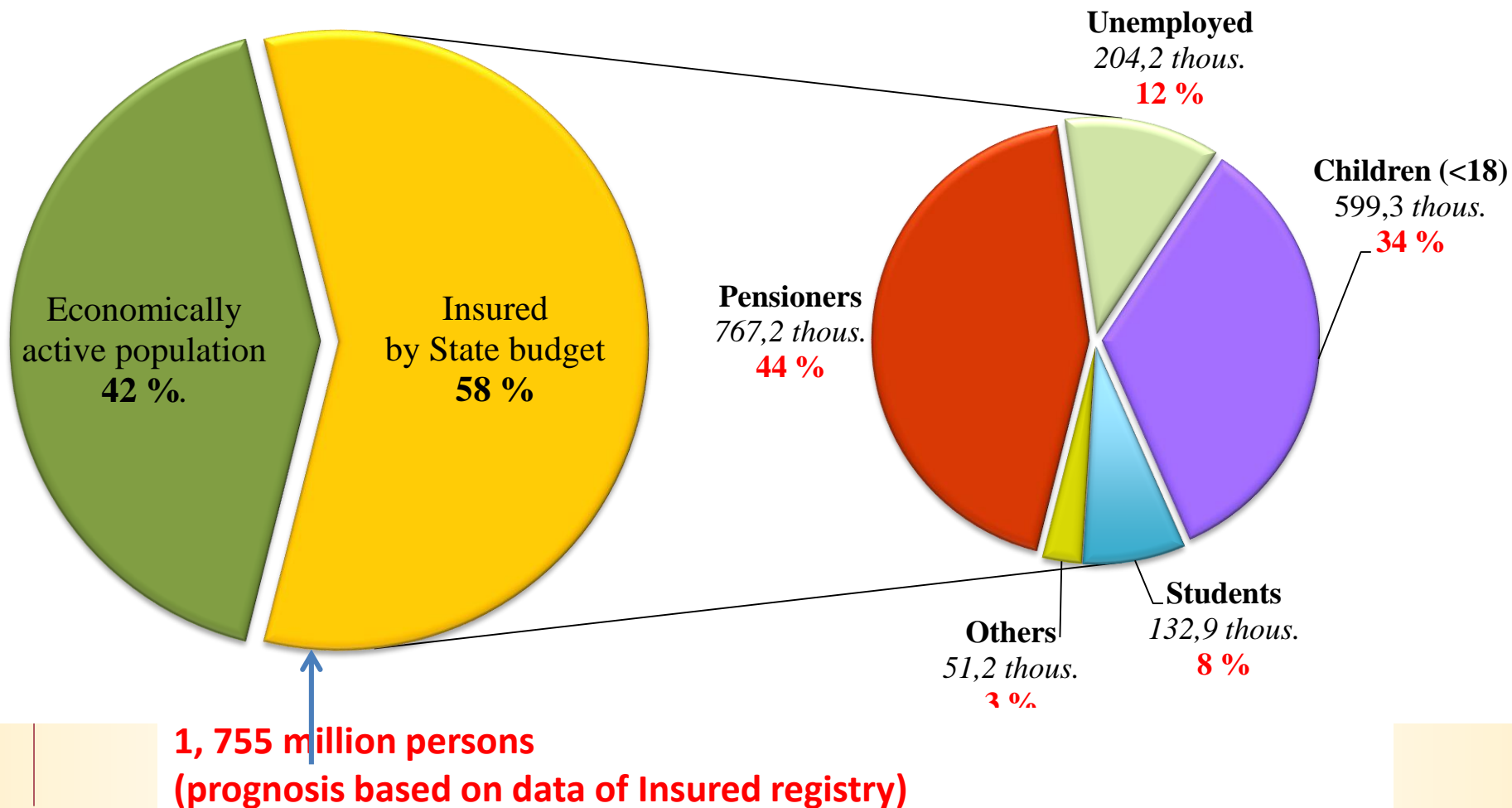
Pensionāri, bērni, I-II grupu invalīdi, trūcīgas personas u.c. (17 grupas) – vislielākie ieguvēji.

Cik lielu iedzīvotāju daļu varam iekļaut atbrīvojamās kategorijās?

Apdrošināto personu sadalījums Igaunijā

Apdrošināto personu sadalījums Lietuvā

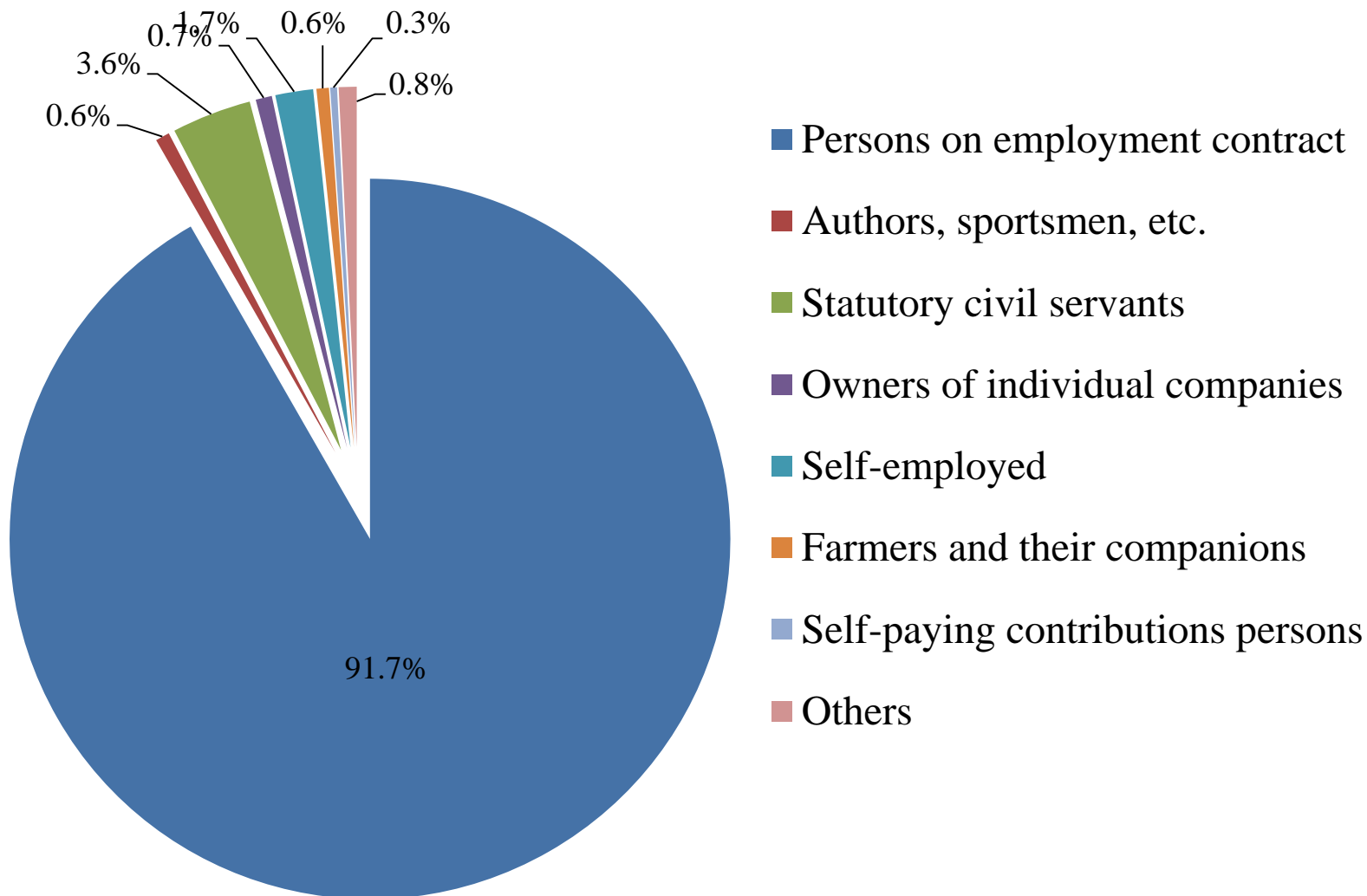
Ko darīt tiem, kas sociālo nodokļi vismaz no minimālas algas nemaksa?

Dīvi celi: pāriet parastajā nodokļu režīmā vai apdrošināties 2018. gadā maksājot 1% no minimālas algas (4,30 EUR), 2019. gadā 3%, 2020. gadā 5% no minimālas algas.

Category	Tariff
Persons on employment contract	9% (3% employer + 6% employee)
Persons on copyright agreement, sportsmen, etc.	9% (3% + 6%)*
Self-employed <u>without</u> business license	9% of half of income*
Self-employed <u>with</u> business license	9% of minimal monthly salary
Owners of individual companies, members of agriculture communities	9% of amount taken for personal needs*
Permanent residents receiving other kinds of income (dividends, rent, income from sales of property)	6% of the amount charged by personal income tax*
Other persons paying contributions by themselves	9% of minimal monthly salary

* But not less than 9% of minimal monthly salary (34,2 Eur)

Apdrošināšanas ienākumu sadalījums Igaunijā

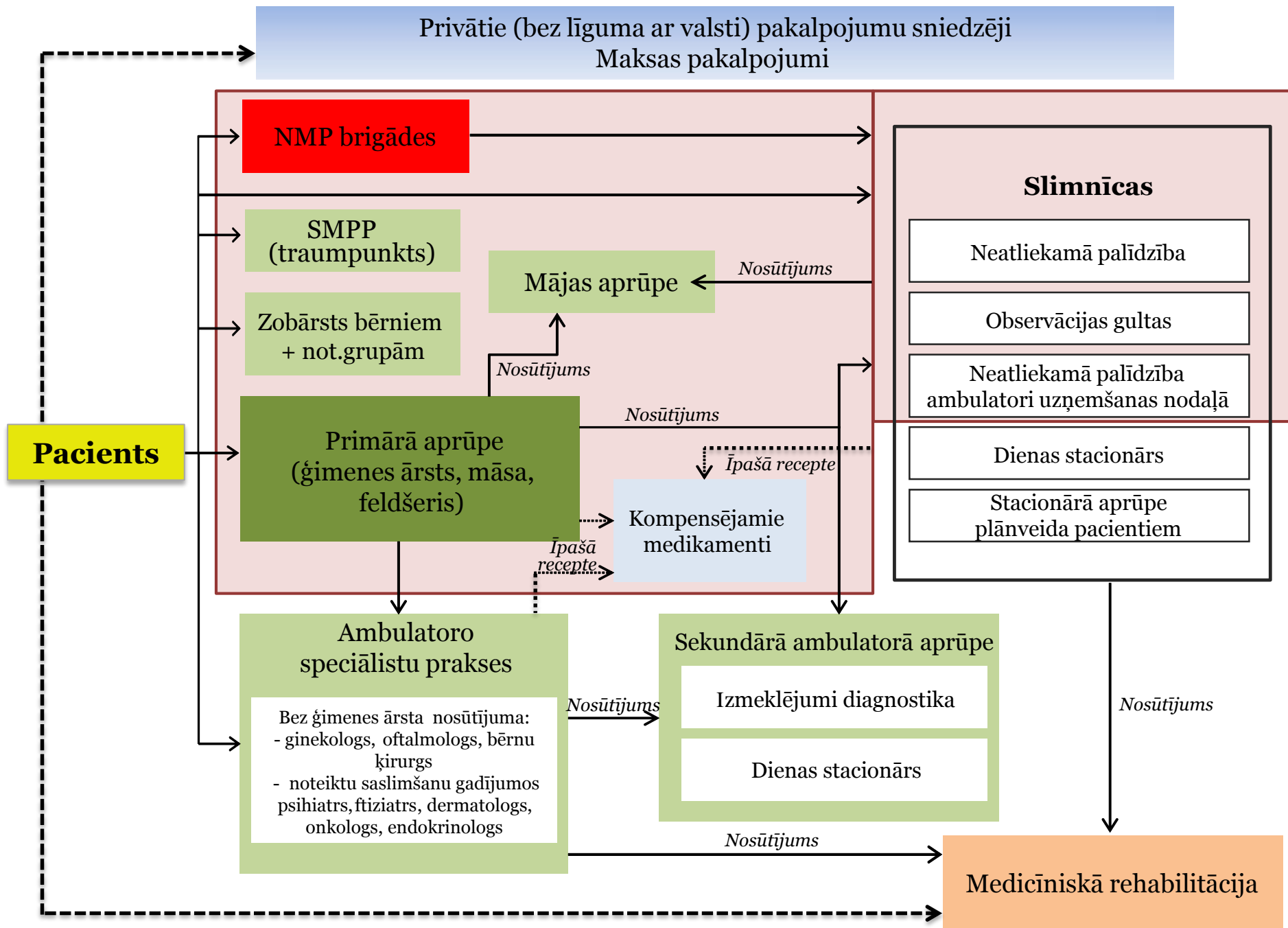

Kādam pakalpojumu klāstam jābūt katrā no groziem?

Pakalpojumu grozi 2011. gada likumprojektā

Pamatpakalpojumi
(NMP + noteiktas
diagnozes +
medikamenti)
(pienākas visiem
LR rezidentiem)
~ 55%
(332 mlj.)

Apdrošināšanas
pakalpojumi
(visa plānveida aprūpe)
Pienākas visiem
apdrošinātajiem
~45%
(280 mlj.)

Vai likumā jāieraksta mērķis – 4% no valsts kopprodukta?

Jāieraksta! Jo:

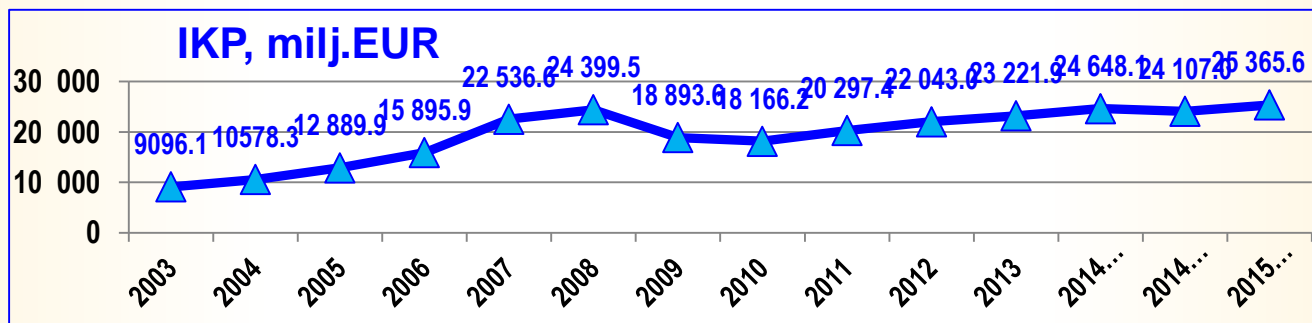
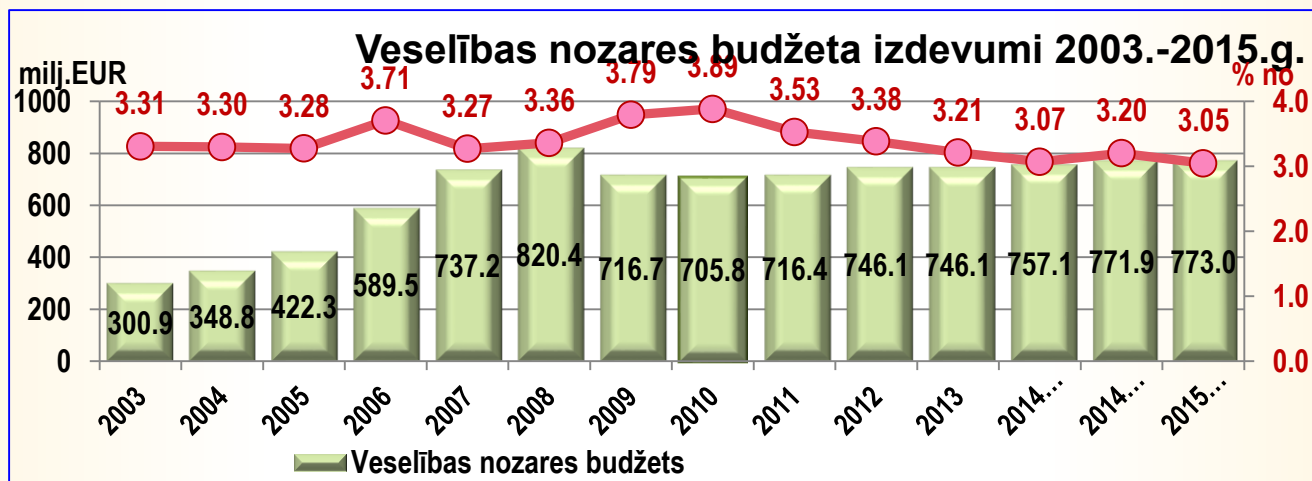
2018. gadā + 80+110 miljoni eiro

2019. gadā + 80+140 miljoni eiro

2020. gadā + 80+ ? miljoni eiro

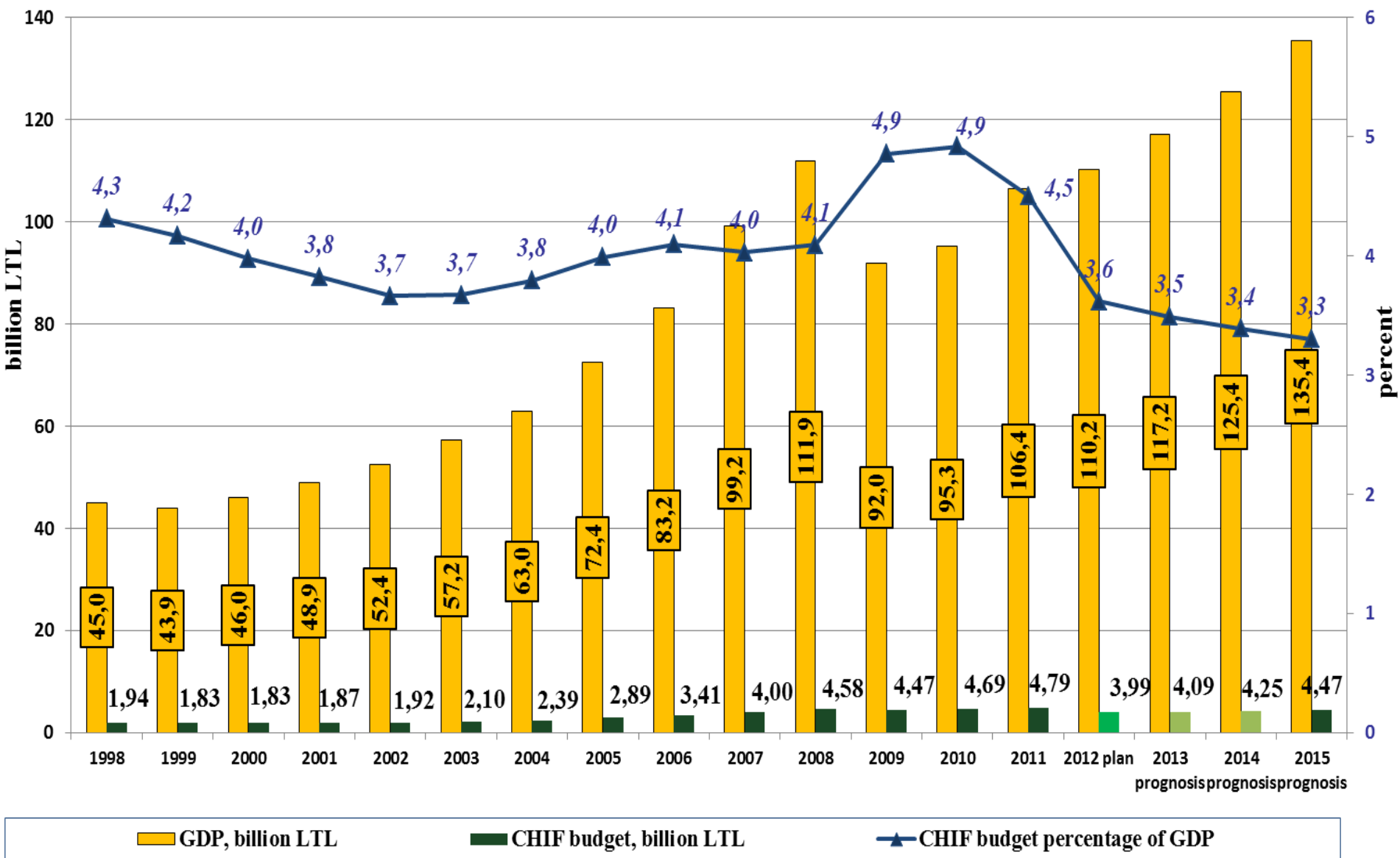
2020. gadā naudas ko pielikt klāt uz budžeta deficīta rēķina vairs nebūs!

Latvijas veselības aprūpes budžeta dinamika ekonomiskās krīzes laikā

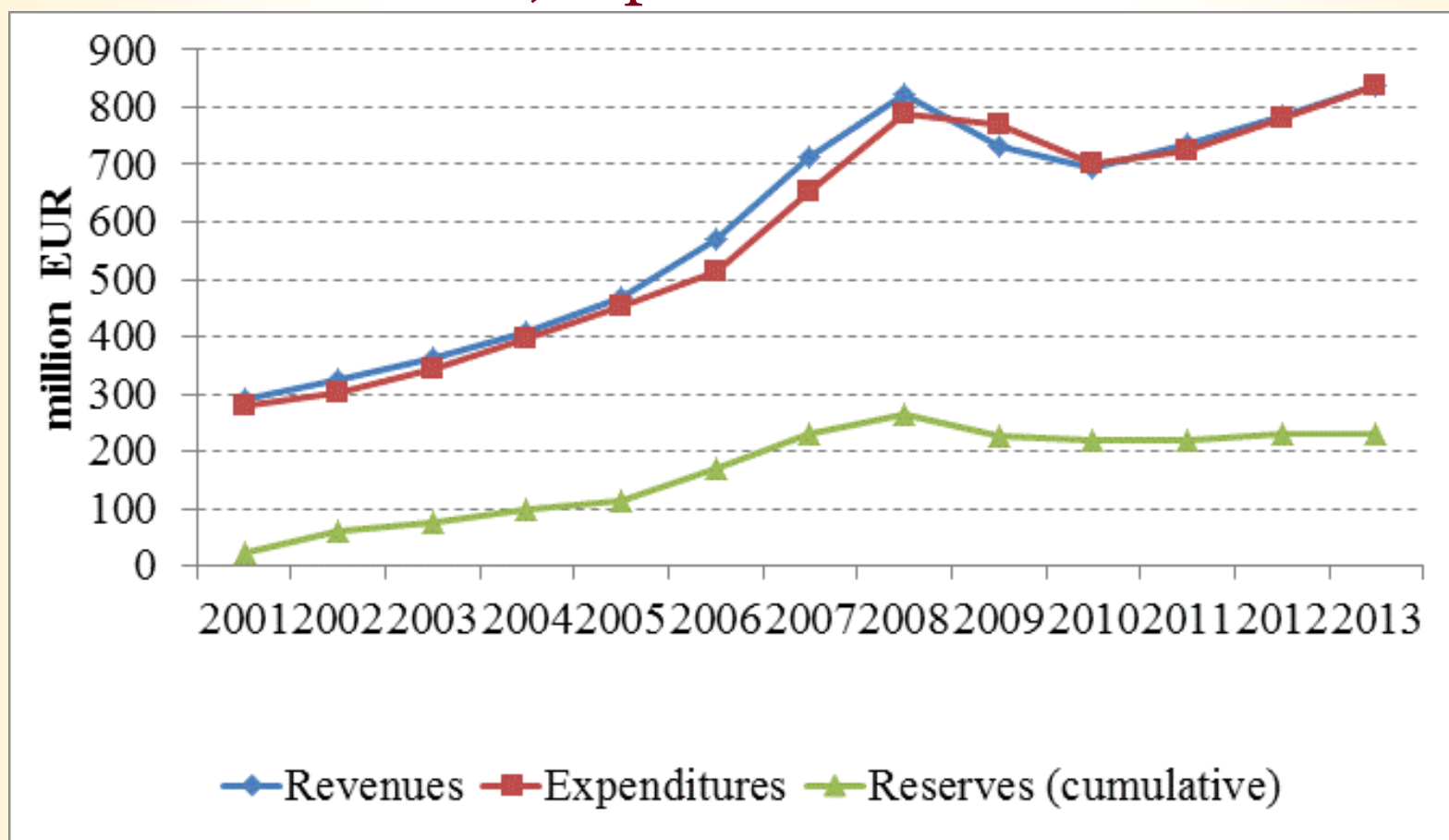

IKP dati - Finanšu ministrijas Galvenie makroekonomiskie rādītāji 03.10.2014

Dynamics of Compulsory Health Insurance Fund (CHIF) Budget and Gross Domestic Product (GDP) 1998–2015

EHIF revenues, expenditures and reserves

Source: EHIF, www.haigekassa.ee

Kas nepieciešams ilgtspējīgai veselības finansēšanas sistēmai Latvijā? **Trīs vali:**

1. Budžeta dotācija.
2. Valsts obligāta veselības apdrošināšana.
3. Brīvprātīga veselības apdrošināšana privātajās sabiedrībās

Paldies par uzmanību!